

TOMÁŠ

25.4.2021

VSTUPNÍ SLOVO: Oz 2,25

ČTENÍ: Dt 6,4- 15

TEXT: J 20,24-29 15,19

111, 675, 539, 469, 607

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Amen

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Vseji jej pro sebe do země, Neomilostněné budu milostiv, těm, kdo Nejsou-lid-můj, řeknu:

„Tys můj lid“, a on řekne: „Můj Bože!“

(Oz 2,25)

Amen

Bratři a sestry, vážení hosté, přátelé, vítejte na bohoslužbách ve třetí neděli po velikonocích, v evangelických církvích nazývanou *Jubilate*. ve sboru Českobratrské církve evangelické v Hodoníně.

111

Hospodin je blízko všem, kteří ho volají, všem, kdo jej volají opravdově.

Modlitba:

Náš Pane a Spasiteli, ty nás znáš dokonale, ty víš, že se někdy bojíme, ty víš, že někdy máme chuť všeho se vzdát a někde se schovat – před lidmi, před sebou, a někdy se snažíme vyhnout i tobě. Jaká bláhovost! Víme o tvé lásce k nám a dělá nám problém se jí držet. Víme, že nás v těžkých chvílích neopouštíš, že jsi s námi i nám navzdory. Chceme ti za to poděkovat. Přišli jsme do shromáždění tvého lidu, abychom načerpali odvahu do dalších rozhodnutí, která jsou před námi. Abychom nabrali naději do těžkých chvil, které nás možná čekají, abychom se ubezpečili, že tvá láska trvá, že není zbytečná, abychom se ujistili, že u tebe, v tobě a s tebou je záchrana od zlého. Děkujeme ti, Pane Bože. Chceme o této naději říci i druhým lidem, chceme být dobrými šířiteli tvého evangelia, ale někdy se nám to nedaří, je v nás mnoho slabosti, nechceme si dělat problémy nebo se příliš druhým otevírat, někdy nám chybí správná slova ve správnou chvíli. Pane, prosíme o tvého Ducha. Posiluj nás, veď nás a podpírej nás, když jsme sami se sebou v koncích. Buď s námi, ať nevzdáváme, cos nám uložil. Ať čerpáme z naděje, ať neseme světu tvé Slovo a sami z něho žijeme. Prosíme, slyš nás, pro svého Syna Ježíše Krista.

Amen

Čtení: Dt 6,4- 15

675

Text: J 20,24-29

Milé sestry a milí bratři, slyšeli jsme příběh o Tomášovi, příběh, který původně tvořil vrchol a závěr celého Janova evangelia. Tomáš nazývaný přezdívkou Didymos, která v řečtině znamená dvojče. Tomáš – moje dvojče, tvoje dvojče, naše dvojče – nebyl s nimi, když Ježíš přišel mezi učedníky. To, co Tomáš předpokládal, se stalo. Ježíš byl ukřižován. Tomáš byl zdrcený a zraněný a svůj zármutek prožíval po svém někde v ústraní. Odešel, zůstal stranou křesťanského společenství a vyhledal raději samotu. Všechno, co chtěl, bylo – skrýt se v samotě, zůstat sám ve své bolesti, hoři a žalu. A protože nebyl ve společenství s ostatními učedníky, těch, kteří následovali Ježíše – přišel o první setkání s Ježíšem. My také můžeme minout, propást velké věci, když bychom se chtěli oddělovat anebo se třeba na čas odloučit od křesťanského společenství. Důvody mohou být různé. Tu starost o rodinu, tu jakási zatrpkllost, stud, tu pracovní vyčerpání nebo prostá lenost. Někdy nás může přemoci smutek, nějaké trápení, takže se uzavíráme raději do sebe a odmítáme se setkávat s lidmi. Ale jak dnešní příběh o Tomášovi ukazuje, právě to je čas, kdy, třeba i kvůli trápení, bychom se neměli stranit! Společenství Kristových následovníků je právě to místo, kde se s ním můžeme setkat – tváří v tvář. Spoluučedníci se pokoušejí předat Tomášovi svou velikonoční víru, slovy Marie Magdalské: „Viděli jsme Pána.“ Je třeba říci, že Tomášovi nikdy nechyběla odvaha a

jakási vnitřní poctivost. Vzpomeňme na 11. kapitolu, když Ježíš oznámil: „Lazar umřel, pojd'me k němu.“ Byl to právě Tomáš, který řekl i ostatním „Pojd'me i my, ať zemřeme spolu s ním.“ Souhlasí jít s Ježíšem do Judska. Na rozdíl od ostatních učedníků trvá na tom, že půjdou, i když je možná také čeká smrt. Je to muž odhodlaný následovat svého Mistra až k hořké smrti. Možná se mu zpráva o Ježíšově zjevení nyní může zdát jako levný happyend toho smutného a velmi krutého pašijového příběhu. Možná chce znát a chápat hlouběji než ostatní učedníci. Nechce jen vidět, chce i cítit, chce se přesvědčit! Proto říká: „Dokud neuvidím na jeho ruku stopy po hřebech a dokud nevloží do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím.“ Tomáš si žádá dotknout se Ježíšova těla. Žádá si více, než bylo nabídnuto ostatním učedníkům, kterým Ježíš ukázal ruce a bok. Často se o Tomášovi mluví jako o nevěřícím, pochybujícím. Ale podívejme se na něho blíže a trochu i z jiné strany. Vždyť Tomáš ve své vnitřní poctivosti odmítl říci, že věří, když nevěřil. Tomáš by nikdy neřekl, že něčemu porozuměl, když by tomu nerozuměl, nebo že uvěřil něčemu, čemu ve skutečnosti nevěří. To je nekompromisní upřímnost Tomášova. To je jeho velikost! Tomáš by nikdy neuklidnil svoje pochybnosti tím, že by předstíral, že je nemá nebo že neexistují. Ano, Tomáš není z těch lidí, kteří by mohli odříkávat Krédo bez toho, že by mu porozuměli. Jeho pravdivost a opravdovost nás může inspirovat. V naší víře přeci nejde o to odříkávat věci, o kterých jsme ani nepřemýšleli nebo kterým ani nevěříme. Další týden uplynul a Ježíš mezi učedníky opět přišel. Tentokrát s nimi byl i Tomáš. Ježíš znal Tomáše, znal jeho srdce a opakuje mu jeho vlastní slova. Vyzývá ho, aby učinil tak, jak žádal. Vzkříšený je Tomášovi blízko i v jeho nevěře. Ježíš vychází vstříc požadavku tohoto učedníka a vybízí ho, aby se přesvědčil o skutečnosti zjevení a už nebyl nevěřící, ale věřící. „Nebud' nevěřící, ale věřící!“ Křesťanská víra stojí na Vzkříšeném. Bud' věřící! Já jsem to! Zmrtvýchvstání neznamená vymazání Velkého pátku. Rány zůstávají ranami. Pohled', polož svůj prst sem, vlož svou ruku do rány! Vzkříšený Ježíš je Ježíš ukřižovaný! Tomáš, přemožen bezprostředním setkáním se Vzkříšeným, už netrvá na splnění svého požadavku. Již je proměněn z nevěřícího na věřícího. Za zázrakem vzkříšení vidí nebeskou skutečnost. Vidí, co Ježíš odhaluje o Bohu a o sobě. Slovo se stalo tělem. „Můj Pán a můj Bůh!“ Zde se zjevuje Ten, který byl „na počátku u Boha“, a který sám je Bůh. Tomášova víra jde dál než jen k uznání, že toto je Ježíš, který vstal z mrtvých. Vyznání „Můj Pán a můj Bůh“ znamená, že Tomáš pochopil podstatu události vzkříšení. Poznal v Ježíši působícího, činného Boha. Přijímá Ježíše jako toho, koho Otec posílá, ať už se vejde do našich lidských měřítek nebo ne. Je zajímavé, na co upozorňují komentáře, že je to právě krutý císař Domitián, který pravděpodobně byl vládnoucím císařem v době sepsání Janova evangelia, a který si nárokoval, aby byl uctíván právě jako Dominus et Deus noster – Pán a Bůh náš. Ale odmítnutí uctívání císaře zde slouží spíše jako pozadí. Vyznání „Můj Pán a můj Bůh“ není v první řadě vyznání proti něčemu. Zde, v závěru Janova evangelia, je to konečné a vrcholné christologické prohlášení. Nikde jinde v evangeliích nenajdeme o Kristu tak přímé tvrzení. Ježíš byl během svého života označován mnoha tituly – Rabbi, Učitel, Mesiáš, Prorok, Král Izraele, Syn Boží. Po vzkříšení ho Marie Magdalská a skupina učedníků nazve Pánem: viděla jsem Pána, spatřili jsme Pána. Ale je to Tomáš, který udělá úplně jasno: Ježíš je ten, ke kterému se vztahuje Starý Zákon jako k Hospodinu. Ježíš je Bůh v těle. Můj Pán a můj Bůh. To Slovo bylo u Boha, to slovo bylo Bůh. Nyní se naplňuje vůle Otce. V 5. kapitole čteme: „Aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani Otce, který ho poslal“. Můj Pán a můj Bůh. Dosud nikdy nic tak určitého z lidských úst nezaznělo. A napomáhá k tomu další Tomášova přednost – ctnost: Řekl to otevřeně a jasně. Když si byl jist, s naprostým odevzdáním vyznal sobě, nám tady a křesťanům všech věků: Můj Pán a můj Bůh. Z Tomáše se stává nejodvážnější vyznavač a mluvčí víry celé křesťanské komunity. U Tomáše nebylo žádné napůl. Tomáš neotvíral svoje pochyby, aby se tak nějak intelektuálně procvičoval. Tomáš pochyboval, ale pochyboval, aby se přesvědčil. A když se přesvědčil, jeho odevzdání poznané pravdě je naprosté. Prošel svými

pochybnostmi až k vrcholnému vyznání a jistotě. Můj Pán a můj Bůh. A Ježíš odpověděl. Tomáši, že jsi mě viděl, že jsi k tomu potřeboval zrak, oči, které vidí, tak věříš. Ale přijdou dny, kdy lidé budou hledět očima víry – a uvěří! Tímto Ježíšovým slovem tento příběh vstupuje do naší současnosti. „Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.“ Uvěřit, aniž bychom viděli, bez důkazů, je nesamozřejmé a Ježíš užívá slova uznání. Víra je odvaha vkročit do tajemství, do sféry neviditelného, nepředstavitelného – do Království Božího. Víra v živého Krista je div, je to zázrak, ale děje se. Bratři a sestry, podívejte se kolem sebe! Každý křesťan je toho dokladem. Nechodíme do shromáždění přeci jenom z tradice, že jsme tak zvyklí, ale přicházíme sem za ním, Živým, abychom se s ním setkali – v srdci, v duchu i ve společenství. Na konci evangelia se otevírá doba Ducha. My jsme Vzkříšeného neviděli, neviděli jsme jeho rány, nesetkali jsme se s ním fyzicky jako učedníci. Ale i přes hranice času a doby jsme s nimi zajedno. Ježíš zůstává přítomen ve svém Duchu, Přímluvci, Paraklétu. „V Duchu pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí a nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude.“ Tak to stojí psáno ve 14. kapitole (v. 17). S učedníky, s křesťany všech věků jsme zajedno, když vyznáváme: „třetího dne vstal z mrtvých“. A máme k němu osobní vztah – tak jako Tomáš, naše dvojče, s kterým společně můžeme v duchu i nahlas vyznat ‚Můj Pán a můj Bůh‘. Amen

Vzkříšený Pane, děkujeme ti za nedělní shromáždění. Děkujeme ti za sestry a bratry, kteří dnes do společenství tvých následovníků přišli, a myslíme na ty, kdo vynechali. Děkujeme ti, Pane náš a Bože, za společný čas, kdy ti můžeme být nablízku. Amen

539

Sborová ohlášení, přímluvná modlitba:

Bože náš a Pane náš, ty nás znáš velmi dobře, rozumíš nám lépe než my sami sobě. Vyznáváme před tebou, že se upínáme k věcem, které jsou vidět, které se dají ověřit smysly a rozumem. Tebe však není možné spatřit, změřit, ruce na tebe nemohou dosáhnout, nelze tě ani dokázat. A přeci jen ty nám dáváš pokoj a vnitřní štěstí. Prosíme, dej nám, Pane, vnímavá srdce, abychom v tebe živého a neviditelného nepřestávali hluboce věřit. Prosíme tě, stávej se pro nás všechny skutečností nejjistější. Modlíme se za náš růst ve víře, naději a lásce, v pokoře a v následování Krista. Neděli co neděli shromažďuješ svůj lid všude po celém světě. Vzkříšený Pane, přiznávej se svým Duchem ke všem shromážděním dnes, i k těm, která se ještě sejdou, dokud nepřijdeš. Pane náš, modlíme se za všechny, kdo nesou odpovědnost za veřejné záležitosti, za všechny, kdo usilují o mír, spravedlnost a lidskou důstojnost. Modlíme se, aby nepodléhali pokušení moci, ale zastávali se všech a rozhodovali v důležitých věcech ve světle tvého Ducha. Vzkříšený Pane, buď se všemi, kdo trpí, kdo hladoví, kdo se trápí, se všemi nemocnými v hospicích, v domovech dlouhodobě nemocných. Prosíme o tvého Ducha pro všechny lidi, kteří tě nejvíce potřebují. Prosíme, aby tvoje láska a světlo proniklo do jejich srdcí a ty sám abys jim byl na blízku. Milostivý Pane, se všemi, kdo tě ve světě vyznávají a vyznávali, se k tobě modlíme slovy, která nás naučil tvůj Syn a náš Pán: Otče náš... Amen

469

Poslání:

Co bylo na počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem. To píšeme, aby naše radost byla úplná. (1J 1, 1–4)

Požehnání:

Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů před jeho trůnem a od Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů a učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce – jemu sláva i moc navěky.

Amen

607

Autor kázání: **Miloslava Hofmanová**